

Fran Levstik

POKLJUK

Založba Bird Publisher, 2011

Naslov izvirnika:

Pokljuk

Fran Levstik

Fran Levstik, 1865

Copyright © Bird Publisher, 2011

Založba:

Bird Publisher

DP, založništvo, d. o. o., Levčeva ulica 13, 1234 Mengeš

Telefon: +386 (1) 723 78 28

E-pošta: info@bird-publisher.com

www.bird-publisher.com

Urednik: Damjan Plut

Oblikovanje: Grafiza

PDF in e-knjiga narejena: junija 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-32(0.034.2)

LEVSTIK, Fran

Pokljuk [Elektronski vir] / Fran Levstik. - El. knjiga. - Mengeš

: Bird Publisher, 2011

Način dostopa (URL): <http://www.bird-publisher.com/>

ISBN 978-961-279-085-1 (pdf)

ISBN 978-961-279-086-8 (mobi)

ISBN 978-961-279-087-5 (ePUB)

257120256

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvorniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam.

Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod te e-knjige vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili.

Če berete to knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod te e-knjige. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Preljubi možje in žene iz Prezida v bajtarski deželi! Poslušajte me, da vam pametno besedo povem v tem listu, ki se zato imenuje »Krumpiráš«, ker se ne more »Žgancáš« ali »Popijáš«, kajti porodil se je v našem kraju, koder ne zori žito, iz katerega mati kuhajo žgance, niti ne cvete vinska trta, s katero si časi oče namažejo grlo, ampak samo nekaj drobnega krompirčka in dolgega, teščega ovska pridelujemo, pa vendar smo grče, da malo takih na zemlji. Kje se je bil porodil Klepec, katerega se je vse balo? V našem kraju! – Kje na vsem svetu dobite tak hrib, da bi se na njem Materi božji na čast plesalo? – Zopet samo pri nas, bodi ga Bog zahvaljen! Zato sem kaj vesel, da sem k vam prišel v službo, ker ste taki korenjaki. Pa tudi vi morate zvedeti, da jaz nisem kar bodi, ampak da imate med seboj moža, kateri ve, kaj se pravi to in ono. – Da bi vam to dokazal tako natanko, da bi celo slepci videli, kdo sem jaz, in gluhi slišali, koliko sem že storil na zemlji, in kruljavci od veselja bergle od sebe vrgli ter meni na čast plesali, četudi nekateri med njimi samo po eni nogi, zato sem sklenil, da se časi v »Krumpiraši« oglasim.

Najprvo je treba, da povem, kdo je bil moj oče, ker je vselej dobro, da veš, od katerega drevesa je padel sad, ki te razveseljuje na mizi v lepi skledi, kakor moja modrost razveseljuje vaša srca.

Moj oče so bili pošten mož in velik šomašter pred Gospodom. Zdaj ne pravijo več šomašter, temveč učitelj, toda verujte mi, da je bilo za naš težavni stan zmerom dosti boljše, dokler smo se še imenovali šomaštri, nego je zdaj, ko nam pravijo učitelji. Pa to naj ostane tam, kjer je, kajti jaz se ne upiram novim besedam, ker sem Slovenec in narodnjak od malega mezinčka na nogi do poštene kučme na glavi. Moj oče so bili tedaj velik učitelj pred Gospodom. Nosili so kosmat visok klobuk pa leskovo palico v roki, katera je imela zgoraj luknjo, da je bil jermen skóznjo prepeljan. To palico so jako čistili, ker so jo bili prinesli z božjega pota s svetih Višarij. Na smrtni postelji so jo pustili meni in prav jako sem jim hvaležen zanj, ker samo za eno palico vem, da je imela od Boga tako moč, kakršno ima mojega očeta, zdaj moja palica, samo ena palica jo je prekosila, namreč Mojzesova, s katero je morje razdelil, da, je stalo kakor zid in kamen. Dokler so mogli oče služiti, nismo bili nikomur v strahu na zemlji, samo Bogu, fajmoštru, kmetom in pa vsem starim babam, sicer pa se nismo bali nobenega berača, kolikor se jih v deželo prikaže od svetega Marka do svetega Jurija. Preden so šli bero pobirat, so vselej v nedeljo pri deseti maši po pridigi zapeli:

*»Namest eno pesem
zapél sem po dvej,
tud' ti za povésem
predíva ne glej !«*

Ljudje so jim pa dali toliko bere, da smo dobro živeli. Tudi kak vrček so ga oče spraznili, posebno v nedeljo popoldne pri Kodriču, kamor so me dosti-krat mati poslali po očeta. Jaz pa sem šel kaj rad, ker so mi dali vina pa belega kruha, potlej sva pa domov krevsala v božjem strahu, kakor je spodobno pobožnemu človeku, ki je velik šomašter pred Gospodom. Kolikrat so mi oče dejali: »Paglavec, poslušaj me! Ko bi te palice ne imel, bogve kolikokrat bi se bil že do dobrega ubil ponoči, ko sem lezel od Kodriča. Kadar jaz pojdem s tega sveta na oni svet prepevat glorio